

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, sierpień 2010

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/111/2010

**PREFERENCJE PARTYJNE
W SIERPNIU**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
4 lutego 2010 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Wydarzenia ostatnich dni dotyczące sporu o krzyż przed Pałacem Prezydenckim ponownie zaostrzyły podziały polityczne w Polsce i pokazały, że „zjednoczenie” Polaków po smoleńskiej katastrofie oparte było jedynie na chwilowych emocjach smutku i żałoby, nie zaś na wspólnych wartościach i wspólnej wizji państwa. Tłumione w okresie żałoby, a także w czasie kampanii wyborczej emocje społeczne ujawniły się z większą siłą. Sierpniowe badanie¹ realizowaliśmy w okresie, kiedy spór wokół krzyża dopiero się rozpoczynał – już po nieudanej próbie jego przeniesienia, ale w dużej części jeszcze przed demonstracją przeciwników pozostawienia krzyża na Krakowskim Przedmieściu. Spór o krzyż – i szerzej o miejsce religii i Kościoła w życiu publicznym – prawdopodobnie będzie miał wpływ na kształt sceny politycznej i poparcie dla poszczególnych ugrupowań. Na razie jednak układ preferencji partyjnych nie zmienił się w stosunku do poprzedniego miesiąca.

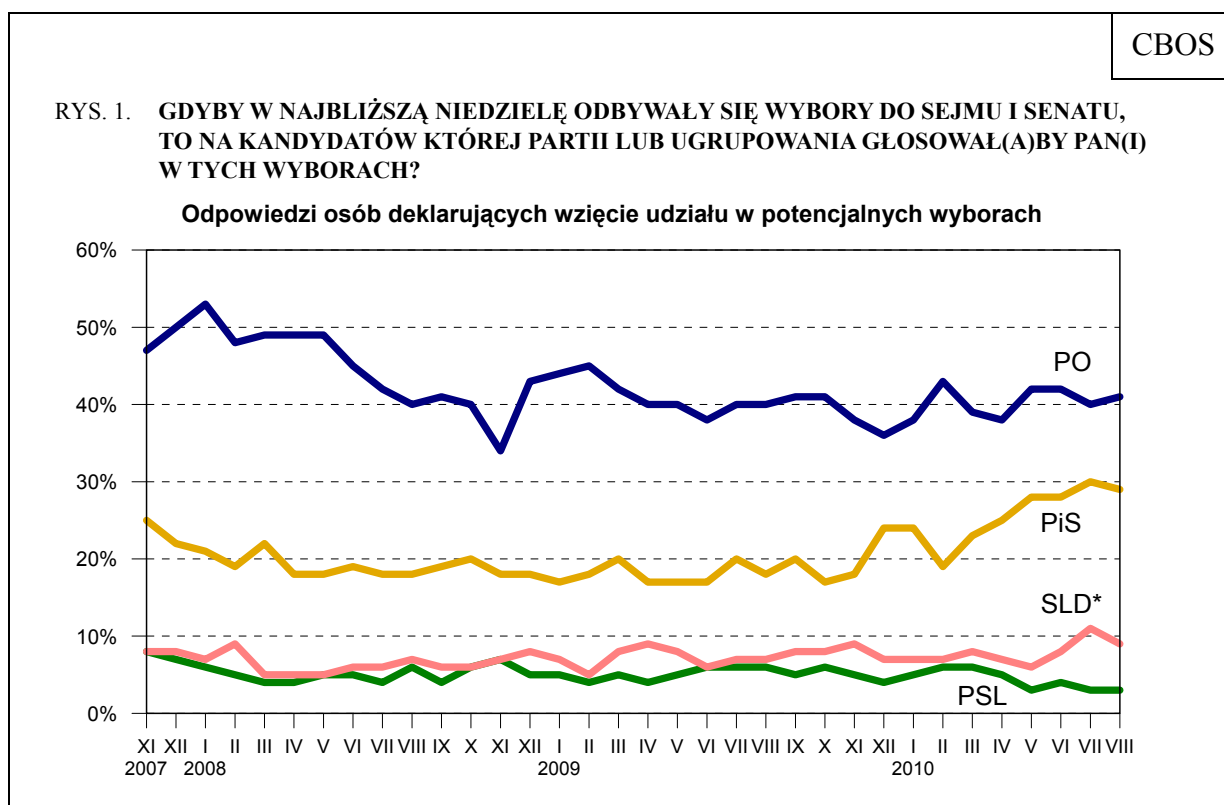
Po typowym dla okresu przedwyborczego wzroście zainteresowania Polaków partycypacją w życiu publicznym, odsetek osób deklarujących gotowość udziału w ewentualnych wyborach parlamentarnych maleje. W sierpniu chęć uczestniczenia w hipotetycznych wyborach do Sejmu i Senatu zadeklarowało 65% ankietowanych, o 3 punkty procentowe mniej niż w lipcu i o 6 punktów mniej niż w czerwcu.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań									
	XI 2009	XII 2009	I 2010	II 2010	III 2010	IV 2010	V 2010	VI 2010	VII 2010	VIII 2010
	w procentach									
Na pewno wziął(ę)lbym w nich udział	47	48	53	53	56	63	68	71	68	65
Nie wiem, czy wziął(ę)lbym w nich udział	19	19	18	16	17	16	13	14	12	14
Na pewno nie wziął(ę)lbym w nich udziału	34	33	28	32	27	21	20	15	20	22

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (243) przeprowadzono w dniach 5 – 11 sierpnia 2010 roku na liczącej 986 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się już teraz, ich zwycięzcą zostałaby PO, na którą chce głosować nieco ponad dwie piąte zadeklarowanych wyborców (41%). Drugie miejsce przypadłoby PiS, który mógłby liczyć na głosy 29% potencjalnych uczestników wyborów. Do Sejmu weszłoby jeszcze SLD, popierane przez 9% wyborców. W ciągu ostatniego miesiąca poparcie dla tego ugrupowania nieznacznie zmalało (o 2 punkty). Oznacza to, że lipcowa poprawa notowań SLD, będąca efektem dobrego wyniku Grzegorza Napieralskiego w wyborach prezydenckich, okazała się krótkotrwała.

* XI 2007 – III 2008 deklaracje poparcia dla koalicji Lewica i Demokraci (SLD+SdPI+UP+PD)

Od czterech miesięcy utrzymują się niskie notowania PSL, na który – tak samo jak w lipcu – chce głosować 3% potencjalnych uczestników wyborów.

Spośród pozostałych ugrupowań niewielkie poparcie uzyskały w sierpniu: KPEiR, LPR, Partia Kobiet oraz UPR (po 1%).

Blisko co siódma osoba deklarująca udział w ewentualnych wyborach (14%) jeszcze nie wie, na którą z partii oddałaby swój głos.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*									
	XI 2009	XII 2009	I 2010	II 2010	III 2010	IV 2010	V 2010	VI 2010	VII 2010	VIII 2010
	w procentach									
Platforma Obywatelska RP	38	36	38	43	39	38	42	42	40	41
Prawo i Sprawiedliwość	18	24	24	19	23	25	28	28	30	29
Sojusz Lewicy Demokratycznej	9	7	7	7	8	7	6	8	11	9
Polskie Stronictwo Ludowe	5	4	5	6	6	5	3	4	3	3
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	1	1	0	0	1	1	0	0	0	1
Liga Polskich Rodzin	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1
Partia Kobiet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Unia Polityki Realnej	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1
Partia Demokratyczna – demokraci.pl	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0
Polska Partia Pracy	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Prawica Rzeczypospolitej	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Samobrona RP	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0
Socjaldemokracja Polska	1	0	1	0	1	0	1	1	0	0
Stronictwo Demokratyczne	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Unia Pracy	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Inne	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0
Trudno powiedzieć	22	23	19	19	18	17	15	14	11	14
N=	473	489	551	527	553	649	667	687	599	626

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach

Układ preferencji partyjnych, który ukształtował się po katastrofie smoleńskiej i utrwał w okresie wyborów prezydenckich, okazał się, jak na razie, dosyć trwały. Dominującą pozycję w rankingu partii politycznych zachowuje PO, nadal liczną grupę zwolenników ma PiS. Stosunkowo mniej stabilne są notowania SLD. Po ubiegłomiesięcznym wyniku tej partii – najlepszym od wyborów parlamentarnych w 2007 roku – jej notowania nieco się pogorszyły. Nadal niskie poparcie uzyskuje PSL, co jest efektem nie tylko zakończonego słabym rezultatem udziału Waldemara Pawlaka w wyborach prezydenckich, ale także – jak można sądzić – dobrych notowań PiS, który ma stosunkowo wielu wyborców na terenach wiejskich. W kontekście ostatnich wydarzeń otwarte pozostaje pytanie, w jaki sposób spór o krzyż – będący być może początkiem dyskusji o obecności symboli religijnych i Kościoła w życiu publicznym – wpłynie na preferencje partyjne Polaków.

Opracowała
Beata ROGUSKA

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)bym w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		65	14	22	984
Płeć	Mężczyźni	63	13	24	463
	Kobiety	66	14	20	520
Wiek	18-24 lata	64	17	19	136
	25-34	56	19	25	176
	35-44	66	14	21	139
	45-54	68	15	18	166
	55-64	70	8	22	187
	65 lat i więcej	64	10	26	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	58	17	24	374
	Miasto do 20 tys.	66	12	22	129
	20-100 tys.	68	10	22	185
	101-500 tys.	67	13	20	159
	501 tys. i więcej mieszk.	74	10	16	137
Wykształcenie	Podstawowe	55	14	32	258
	Zasadnicze zawodowe	58	18	23	252
	Średnie	70	11	19	329
	Wyższe	81	11	8	145
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	86	8	6	87
	Średni personel, technicy	78	15	6	37
	Pracownicy adm.-biurowi	76	12	12	64
	Pracownicy usług	50	19	31	62
	Robotnicy wykwalifikowani	52	12	36	118
	Robotnicy niewykwalifik.	51	24	25	53
	Rolnicy	62	22	16	52
Pracujący na własny rach.	63	22	16	33	
Bierni zawodowo	Renciści	57	20	23	76
	Emeryci	70	8	23	215
	Uczniowie i studenci	72	12	16	76
	Bezrobotni	50	20	29	55
	Gospodynie domowe i inni	65	8	27	55
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	77	9	14	133
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	62	19	19	106
	sekt. pryw. poza rolnict.	59	16	25	202
	prywatnym gosp. rolnym	60	23	18	48
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	55	15	30	163
	501-750	67	9	24	129
	751-1000	61	17	22	188
	1001-1500	68	11	21	168
	Powyżej 1500 zł	72	11	18	152
Ocena własnych war. mater.	Złe	47	18	35	176
	Średnie	65	13	21	443
	Dobre	73	12	16	365
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	80	5	15	45
	Raz w tygodniu	68	13	18	477
	1-2 razy w miesiącu	66	16	18	152
	Kilka razy w roku	60	15	25	180
	W ogóle nie uczestniczy	51	12	36	130
Poglądy polityczne	Lewica	74	6	20	157
	Centrum	60	15	25	309
	Prawica	77	10	13	292
	Trudno powiedzieć	49	22	29	226

Tabela 2

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?						
		Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (KPEiR)	Liga Polskich Rodzin (LPR)	Partia Kobiet	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawica Rzeczypospolitej	Prawo i Sprawiedliwość (PiS)
		%	%	%	%	%	%	%
Ogółem		1	1	1	41	3	0	29
Płeć	Mężczyźni	1	1		40	4	0	29
	Kobiety	1	1	1	41	2	0	29
Wiek	18-24 lata		1	2	39	2		30
	25-34	1		1	47	5	1	24
	35-44		1		41	2		27
	45-54	1	1	1	45	3		28
	55-64	3		1	41	3		28
	65 lat i więcej	2	1		32	4	0	38
Miejsce zamieszkania	Wieś	1	1	0	31	6		34
	Miasto do 20 tys.	2			40	2	2	29
	20-100 tys.	0	1		37	3	0	30
	101-500 tys.		1	3	53	1		21
	501 tys. i więcej mieszk.	1		1	54			26
Wykształcenie	Podstawowe	2	2	1	31	4	1	35
	Zasadnicze zawodowe	1	1	1	34	3		28
	Średnie	1			43	3	0	33
	Wyższe	1		2	56	1		19
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	1			59	1		17
	Średni personel, technicy				51	7		24
	Pracownicy adm.-biurowi			4	37			25
	Pracownicy usług			3	44	3		28
	Robotnicy wykwalifikowani	2			29	2		42
	Robotnicy niewykwalifik.				49	4		21
	Rolnicy				37	6		39
Pracujący na własny rach.		5		43			38	
Bierni zawodowo	Renciści				37	5		27
	Emeryci	3	1		40	3	0	34
	Uczniowie i studenci			3	42			23
	Bezrobotni		6		18	12		31
	Gospodynie domowe i inni				33	3	4	29
Pracuje w:	inst. państw., publicznej				41	4		22
	spółce właścicieli prywatnych i państwa			1	52	3		27
	sekt. pryw. poza rolnict.	2	1	2	49	1		29
	prywatnym gosp. rolnym				34	7		35
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł		1	1	30	9	2	32
	501-750	1	1		36	3		34
	751-1000			1	40	3		34
	1001-1500	3		1	48	2		24
	Powyżej 1500 zł	1	2	1	53	1		23
Ocena własnych war. mater.	Złe	1	1		26	7	1	32
	Średnie	1	1	0	38	3	0	33
	Dobre	1	0	1	48	1		25
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	4			10	5		59
	Raz w tygodniu	1	1	1	36	4		36
	1-2 razy w miesiącu	1			44	1	1	23
	Kilka razy w roku	2	1	2	56	1	1	17
	W ogóle nie uczestniczy				51	3		14
Poglądy polityczne	Lewica	2		1	38	1		14
	Centrum	1	0	0	50	6	1	21
	Prawica	1	0		43	2	0	44
	Trudno powiedzieć	1	2	2	22	3		31

Tabela 2 (cd.)

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?					Liczba osób	
		Samoobrona	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Stronnictwo Demokratyczne (SD)	Unia Polityki Realnej (UPR)	Inne		Trudno powiedzieć
		%	%	%	%	%		%
Ogółem		0	9	0	1	0	14	626
Płeć	Mężczyźni	0	10		1	0	13	289
	Kobiety		8	0			15	337
Wiek	18-24 lata		11			1	16	88
	25-34		8				14	98
	35-44		12		2		14	88
	45-54		5		1		15	108
	55-64	1	12	1	1		10	129
	65 lat i więcej		7				16	115
Miejsce zamieszkania	Wieś	0	5		0		21	213
	Miasto do 20 tys.		9	1	1	1	13	85
	20-100 tys.		11		1		16	123
	101-500 tys.		15		1		5	104
	501 tys. i więcej mieszk.		10				7	100
Wykształcenie	Podstawowe		4				20	140
	Zasadnicze zawodowe	1	12	1	1	1	18	146
	Średnie		10				10	224
	Wyższe		11		2		10	115
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.		10		3		8	75
	Średni personel, technicy		6				12	29
	Pracownicy adm.-biurowi		24				9	46
	Pracownicy usług		5				18	31
	Robotnicy wykwalifikowani		9			1	14	61
	Robotnicy niewykwalifik.		5				21	26
	Rolnicy		3				14	30
Pracujący na własny rach.		5				8	21	
Bierni zawodowo	Renciści	2	3				27	42
	Emeryci		7	1			10	147
	Uczniowie i studenci		15				17	54
	Bezrobotni		21				12	28
	Gospodynie domowe i inni				4		29	36
Pracuje w:	inst. państw., publicznej		14		2		17	99
	spółce właścicieli prywatnych i państwa		5				12	65
	sekt. pryw. poza rolnict.		7			1	9	119
	prywatnym gosp. rolnym		4				20	26
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	1	7				18	89
	501-750		5				19	83
	751-1000		8				15	114
	1001-1500		14				8	113
	Powyżej 1500 zł		13		1	1	6	108
Ocena własnych war. mater.	Złe	1	12				20	81
	Średnie		7	0	0		15	282
	Dobre		11		1	0	12	263
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		4				18	35
	Raz w tygodniu	0	7	0	1		14	318
	1-2 razy w miesiącu		10			1	19	101
	Kilka razy w roku		10		1		9	106
	W ogóle nie uczestniczy		20				12	65
Poglądy polityczne	Lewica		30		2		13	116
	Centrum		7				13	179
	Prawica		2		1		6	223
	Trudno powiedzieć	1	5	1		1	33	108